

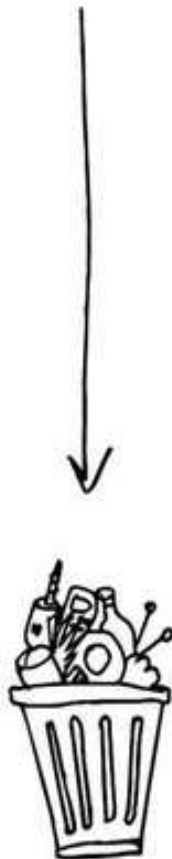
På vej mod en cirkulær økonomi

I EU og DK

/Mette Marie Nielsen
Projektleder
Miljø- og fødevarerministeriet

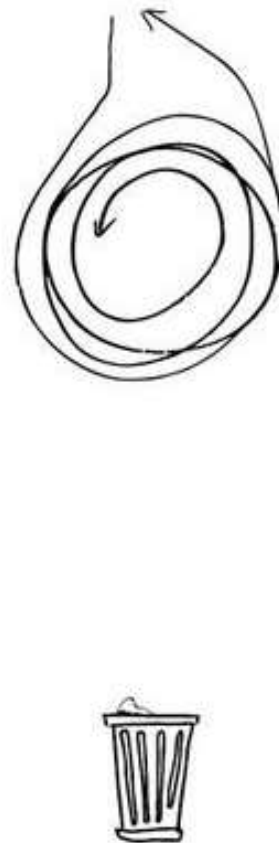
LINEAR ECONOMY

RECYCLING
ECONOMY

CIRCULAR
ECONOMY

Det vi skal omkring:

- **CØ i Europa**
  - Hvilken retning sætter EU?
  - De nye affaldsdirektiver

- **CØ i Danmark**
  - Hvad sagde Advisory Board for CØ?
  - CØ på plastområdet
  - Næste nationale affaldsplan

CIRCULAR
ECONOMY

Cirkulær økonomi – et paradigme der åbner døre

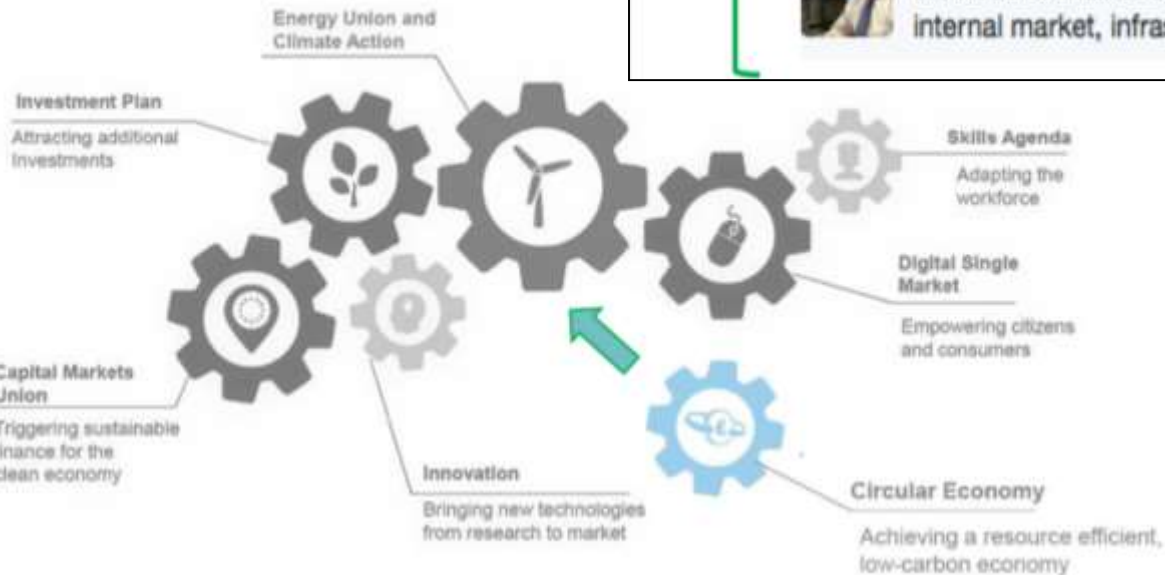
Økonomi

Miljø

Samarbejde

CØ – vigtig brik i moderniseringen af EU

Modernising Europe's Economy

A long term commitment

Jyrki Katainen @jyrkikatainen · 18 mag

I believe that #CircularEconomy is one of the biggest global megatrends. You can compare it e.g. to digitalisation & globalisation. The more we can create new business models and recycle raw materials, the more added value stays in Europe.

Retweeted 16 times

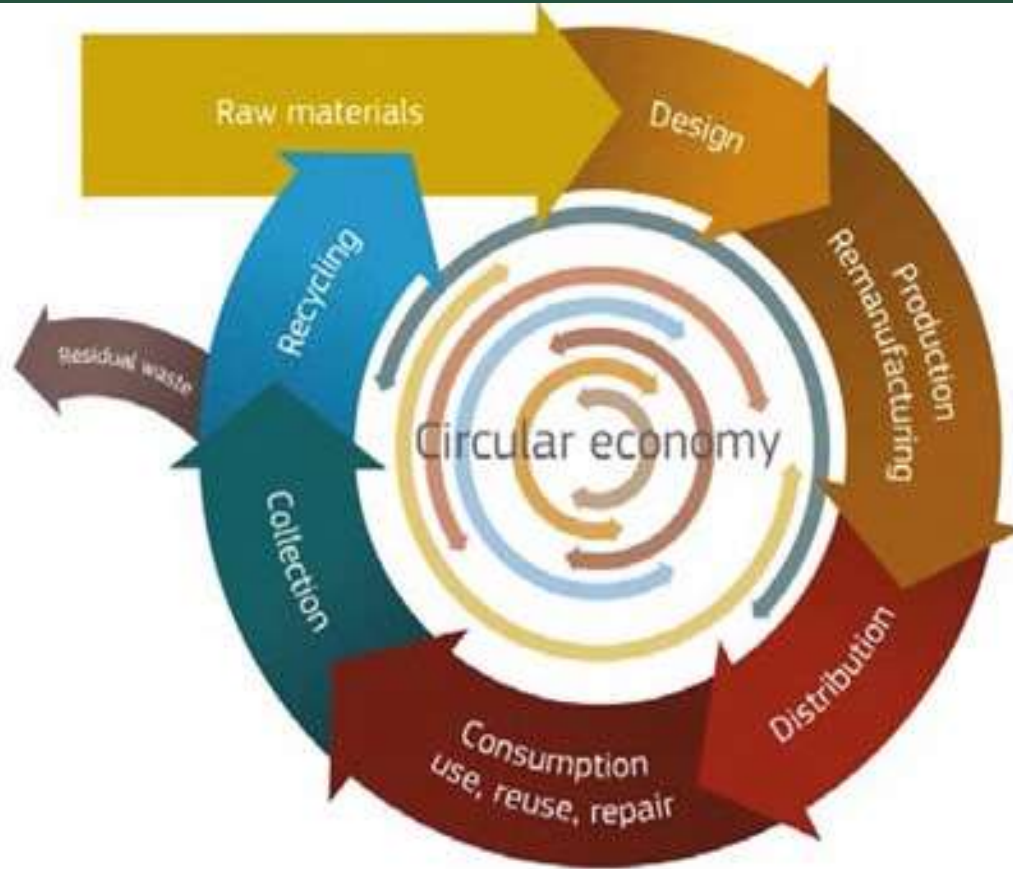

Frans Timmermans @TimmermansEU · Jun 15

We need to mainstream the #CircularEconomy in everything we do - energy, internal market, infrastructure, #EFSI, structural funds...

Kilde: Hugo-Maria Schally
Head of Unit at European
Commission, DG Environment
Sustainable Production, Products &
Consumption

EU's cirkulær økonomipakke

Plast

Madspild

Marint affald

Genbrug

Genanvendelse

Standarder

Eco-design

Præambel til nyt affaldsrammedirektiv

” 1) Affaldshåndteringen i Unionen bør forbedres og omlægges til **bæredygtig materialehåndtering** for at beskytte, bevare og forbedre miljøkvaliteten, beskytte menneskers sundhed, sikre en forsigtig, effektiv og rationel anvendelse af naturressourcerne, **fremme den cirkulære økonomis principper**, styrke anvendelsen, øge energieffektiviteten, **mindske Unionens afhængighed af importerede ressourcer**, bidrage til at skabe **nye økonomiske muligheder** og bidrage til at **sikre konkurrenceevnen på langt sigt.**”

Håndtering af affald - opsummerende:

Vi skal genanvende mere (mål i hhv. 2025, 2030 og 2035)

- Husholdningsaffald og lign. affald fra andre kilder
- Samlet emballagemål
- Materialespecifikke emballagemål

Vi skal iværksætte foranstaltninger til fremme af genanvendelse af høj kvalitet og vedtage særskilt indsamling som minimum af papir, metal, plast, glas samt af organisk affald (fra 2023), og tekstiler (fra 2025).

Vi skal måle genanvendelse på en ny måde (reel genanvendelse) (fra 2020)

Vi skal revidere eksisterende producentansvarsordninger

Vi skal have producentansvar på emballage (2025)

Vi skal fremme forberedelse mhp. genbrug.

End of Waste og biprodukter bliver også et centralt område, men juridisk vurdering udestår.

'Kommunalt affald', nye mål, ny definition og ny metode

HÅNDTERING

Affaldstype	Gældende mål	Nye mål År 2025/2030/2035	DK 2015 (Beregnet på indsamlet mængde) *
Husholdnings-affald og lign. affald	50 % (2020)	55 / 60 / 65 %	46 %

*OBS: med den nye beregningsmetode, vil DK ligge lavere end 2015 opgørelsen

"Kommunalt affald":

- a) blandet affald og særskilt indsamlet affald fra husholdninger, herunder papir og pap, glas, metal, plast, bioaffald, træ, tekstiler, *emballage*, affald af elektrisk og elektronisk udstyr, udtjente batterier og akkumulatorer *samt* storskrald, herunder madrasser og møbler;
- b) blandet affald og særskilt indsamlet affald fra andre kilder, *når dette affald* med hensyn til type og sammensætning er sammenligneligt med affald fra husholdninger

- Definitionen knytter sig op på typen, og ikke på kilden af affaldet.
- Definitionen berører ikke fordelingen af ansvaret for affaldshåndteringen mellem offentlig og private aktører!

Vi skal måle genanvendelse et nyt sted i kæden

Hvornår tælles affald som genanvendt?

I dag

Efter 2020

Design/produktion

Detail og forbruger

Indsamling

Henteordning(er)

Bringeordning(er)

Sortering

For-sortering(er)

Fin-sortering(er)

Oparbejdning

Oparbejder(e)

Nyt produkt

Plastproducent(er)

Tab af råvare

Forbrænding , RDF i f.eks. cementproduktion

DK: Nye databehov.

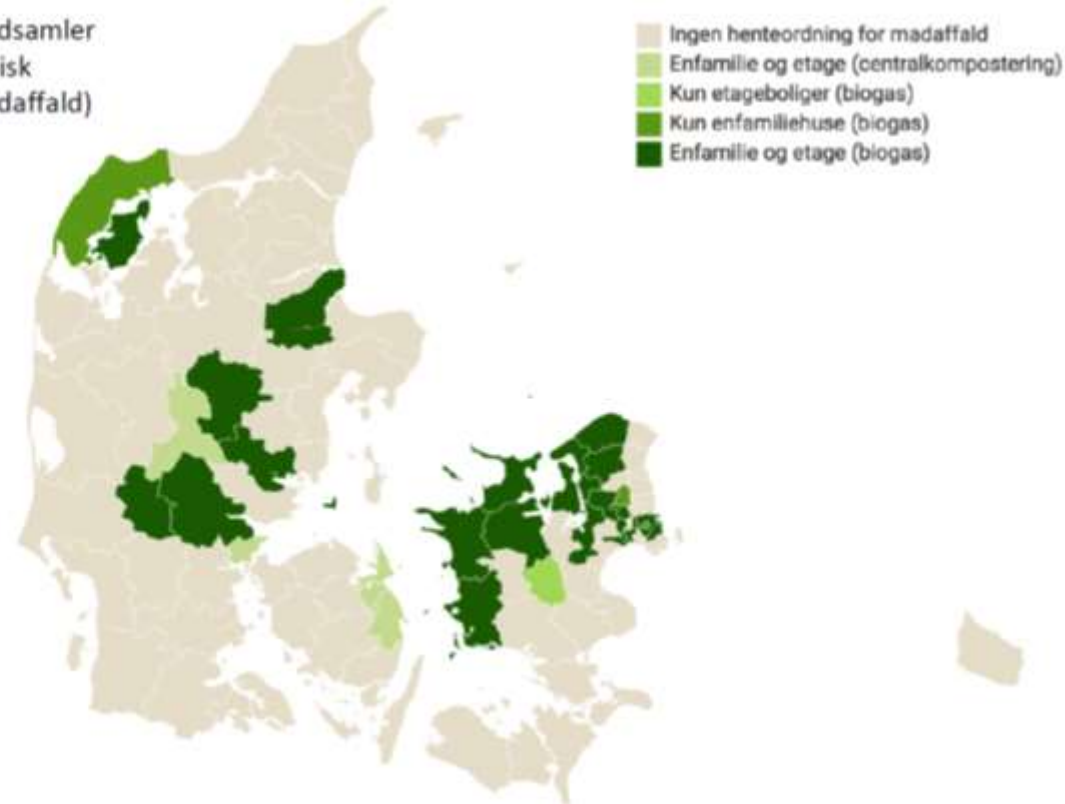

Separat indsamling af organisk affald

Fra 31.12 2023
separat indsamling
af organisk
husholdningsaffald,

Kravet om separat
indsamling vil kunne
fraviges i situationer,
hvor medlemslande
kan dokumentere, at
specifikke tekniske,
miljømæssige eller
økonomiske forhold
gør sig gældende.

Kommuner, som indsamler
kildesorteret organisk
dagrenovation (madaffald)
ved husstanden.
Pr. nov. 2017.

Separat indsamling tekstiler

**Fra 1.1.2025 separat
indsamling af
tekstiler (kan både
være hente- og
bringeordninger samt
andre former for
indsamling. Lever DK
allerede op til det?)**

**+ KOM skal overveje
udvikling af End of
Waste kriterier for
tekstiler**

Status i DK:

I øjeblikket indsamles omkring halvdelen af de brugte tekstiler i Danmark separat

- Indsamlingen foregår næsten udelukkende via private aktører og NGO'er. Få kommuner har lavet forsøg/mindre permanente ordninger med indsamling, men flere er interesserede i at prøve. Dette evt. i samarbejde med de etablerede aktører.

- Det er muligt, at Danmark allerede lever op til det separate indsamlingskrav, MEN der mangler data.

Separat indsamling skal generelt styrkes

Vi skal fremme
genanvendelse af høj
kvalitet og vedtage
særskilt indsamling
...som minimum af
papir, metal, plast,
glas og evt. også af
bl.a.
kompositmaterialer
(juridisk afklaring
udestår.)

Nye, bindende mål for **emballageaffald**

Affaldstype	Gældende mål	Nye mål År 2025/2030/2035	DK 2015 (Beregnet på indsamlet mængde) *
Al emballage	55 %	65 / 70 / - %	73 %
Plast	22,5 %	50 / 55 / - %	31 %
Træ	15 %	25 / 30 / - %	76 %
Jernholdige metaller	50 % (for metal generelt)	70 / 80 / - %	111 % (for metal generelt)
Aluminium		50 / 60 / - %	
Glas	60 %	70 / 75 / - %	80 %
Papir og pap	60 %	75 / 85 / - %	95 %

*OBS: med den nye beregningsmetode, vil DK formentlig ligge lavere end 2015 opgørelsen, varierende efter materialetyper

Genbrug kan medtælles i emballagemålsætningerne, dog i en meget begrænset grad.

Skærpede krav til producentansvarsordninger

HÅNDTERING

**Udvidede
producentansvarsordninger,
skal fremadrettet overholde en
række krav til gennemsigtighed
og finansiering.**

**Senest den 31. december 2024
oprettes
ordninger for udvidet
producentansvar for al
emballage.**

DK har i dag producentansvar

på:

Dæk,

Brugte biler

Elektronikaffald

Batterier

Pantsystemet er også et
producentansvarssystem

Forebyggelse af affald - opsummerende:

Vi skal reducere mængden af affald

Vi skal indberette på udviklingen i madaffald (madspild) og bidrage til FN mål om at halvere madspild i 2030. Derudover skal vi have et program for madaffald, evt. som del af forebyggelsesprogram.

Vi skal indberette på genbrug og tilskynde til genbrug og reparation
Navnligt for: Elektronik, tekstiler, møbler, emballager, byggematerialer og -produkter

Vi skal fremme cirkulære produkter

Vi skal fremme reduktion af indhold af farlige stoffer i materialer og produkter.

Vi skal sikre at leverandører af produkter/materialer indgiver oplysninger om indhold af stoffer til det Europæiske Kemikalieagentur.

Vi skal standse mængden af marint affald og fremme nedbringelsen af henkastet affald.

Medlemsstaterne skal som minimum fremme design, fremstilling og anvendelse af produkter der er:

- ressourceeffektive
  - Holdbare (levetid og fravær af planlagt forlængelse)
  - Reparerbare
  - Genbrugelige
  - Opgraderbare
- ...særligt målrettet produkter, der indeholder kritiske råstoffer.

FOREBYGGELSE

Medlemsstaterne skal som minimum tilskynde:

FOREBYGGELSE

Genbrug af produkter og etablering af systemer, der fremmer reparations- og genbrugsaktiviteter

Navnligt for:

- Elektronik
- Tekstiler
- Møbler
- Emballager
- Byggematerialer og -produkter

Medlemsstaterne skal som minimum:

- Fremme tilgængeligheden af reservedele, brugsanvisninger m.m. der muliggør reparation og genbrug af produkter
  - Nedbringe affaldsproduktion i
    - Industriproduktion
    - Mineraludvinding
    - Fremstilling
    - Bygnings- og nedrivningsvirksomhed
- + hensyn til BAT

Begrænse **madaffald** i alle led af værdikæden som bidrag til FN's bæredygtigheds mål om at reducere den globale mængde af madaffald per indbygger i forbruger- og detailledet med 50 % i 2030.

Reducere af fødevaretabet i produktions- og forsyningskæderne inden 2030.

Tilskynde til donation af fødevarer.
Have et program for forebyggelse af madspild

Farlige stoffer

Fremme reduktion af indhold af farlige stoffer i materialer og produkter.

Sikre at leverandører af produkter/materialer indgiver oplysninger om indhold af stoffer til det Europæiske Kemikalieagentur.

Det Europæiske Kemikalieagentur opretter og vedligeholder en database. Adgang til affaldsbehandlere. Og adgang til forbrugere efter anmodning.

**Hazardous
substances**

Henkastet- og marint affald

Identificere hovedkilderne og forebygge henkastet affald, navnlig i natur og havmiljø.

Standse produktion af havaffald som bidrag til FN mål om væsentlig reduktion af havforurening

Udforme og støtte informationskampagner om forebyggelse og henkastet affald.

Hvad skal måles og rapporteres?

Medlemsstaterne skal overvåge og vurdere gennemførelsen af tiltag til affaldsforebyggelse, bl.a. ved at:

- Måle og rapportere på **genbrug af produkter**

Fælles europæisk metode fastsættes i gennemførelsesretsakt (marts 2019).

- Måle og rapportere på omfang af **madaffald**

Fælles europæisk metode fastsættes i delegeret retsakt.

Efter pausen:

HVAD SKER DER I DANMARK?

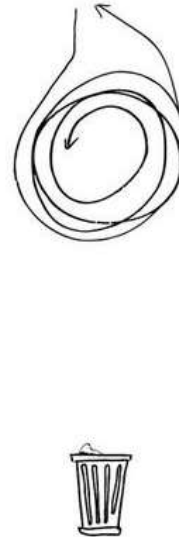
LINEAR ECONOMY

RECYCLING ECONOMY

CIRCULAR ECONOMY

Advisory Board for cirkulær økonomi

“Det er tid til handling og en gentænkning af vores forretningsmodeller og velfærdssamfund ud fra følgende formel: Reduce. Reuse. Recycle. Rethink.”

— **Flemming Besenbacher**
Formand for regeringens Advisory Board for cirkulær økonomi

Cirkulær værdikæde

#1 Gøre cirkulær økonomi til en vækstmotor for danske virksomheder

#2 Etablere én indgang til det offentlige for virksomheder, der oplever barrierer for cirkulær omstilling

#3 Etablere cirkulære kommuner

#4 Indarbejde cirkularitet i de makro-økonomiske modeller og statistikker

#5 Udvikle standarder som understøtter cirkulær økonomi

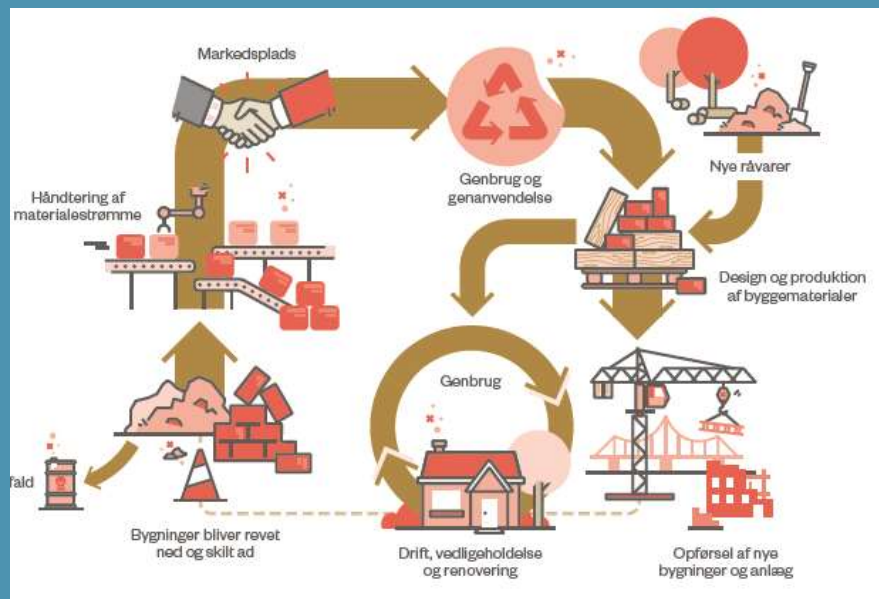
#6 Indarbejde cirkulær økonomi i hele uddannelsessystemet

#7 Fremme forskning, udvikling, test, demonstration og markedsmodning af cirkulære løsninger og teknologier

#8 Styrke finansiering til acceleration af cirkulære virksomheder

#9 Udnytte den danske styrkeposition inden for digitalisering og ny teknologi til at understøtte den cirkulære omstilling

Design og produktion

#10 Styrke den cirkulære produktpolitik i bl.a. eodesign-direktivet

#11 Indarbejde cirkulær økonomi i produktionsvirksomhedernes vilkår

#12 Udarbejde et cirkulært bygningsreglement

#13 Udvikle standardiserede bygnings- og produktpas

#14 Fremme rammevilkårene for bioraffinering

#15 Etablere nye værdikæder for landbrugsafgrøder, der udnytter fotosyntesen bedre

#16 Optimere udnyttelsen af animalske produkter

Forbrug

Source: Statistics Denmark (2020/2018): Production overheads and annual domestic consumption, the Danish Competition and Consumer Authority (2020): Status of public procurement by competitive tender.

Note: The figures include the purchase of goods and services.

#17 Bygge og købe ind i det offentlige på baggrund af totaløkonomi og livscyklusberegninger

#18 Fremme cirkulær økonomi gennem virksomheders og det offentlige indkøb

#19 Udvikle de cirkulære aspekter ved relevante mærkningsordninger og udbrede brugen af dem

#20 Fremme udnyttelse af overskudskapacitet, f.eks. gennem deleøkonomiske forretningsmodeller

#21 Forebygge madspild

#22 Fremme reparation og genbrug

Genanvendelse

#23 Ensrette den kommunale indsamling af husholdningsaffald for at fremme genanvendelse

#24 Skabe klarhed om affaldssektorens rammevilkår og et bedre udbud af genanvendte råvarer

#25 Forbedre konkurrencevilkårene på markedet for affald og genanvendte råvarer gennem ensartet klassificering og et styrket risikobaseret affaldstilsyn

#26 Udbrede selektiv nedrivning af byggeri

#27 Indføre et mere cirkulært producentansvar for elektronikaffald

Dansk strategi for cirkulær økonomi

Plasthandlings planer

EU og national

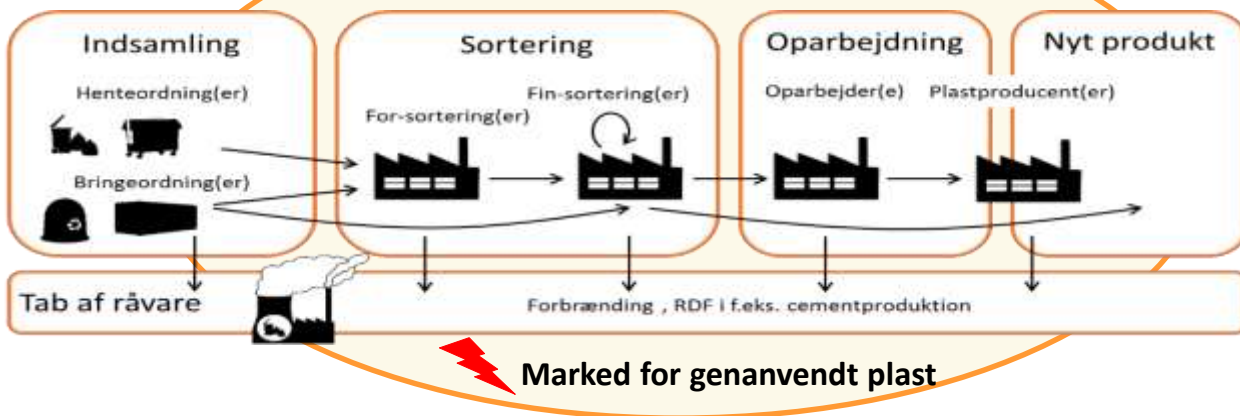

Øget genanvendelse af plast

Design/produktion

Detail og forbruger

Udfordringer

Mangler:
Bevidsthed om
materialevalgets
betydning for
genanvendelse

Gode alternativer
til det fungerende
design

Incitament til at
ændre praksis

Mængden af
engangsplast stiger

Myter om plast

Overemballering

For lidt plast havner i
affaldsspanden til
genanvendelse

Potentialet i store
plastmængder fra
detail, bygge/anlæg og
landbrug udnyttes ikke

Stor variation i,
hvilke typer plast
kommunerne
indsamler

Eksisterende EU-
mål baseret på
vægt fremmer ikke
plastindsamling

Plastaffald er bredt set en
omkostning for kommunerne.

DK har ikke kapacitet til at
sortere plastaffald, som
derfor sendes til DE og SE.

Der bliver ikke investeret i
anlæg, pga. usikkerhed om
forsyningsstrategien

Produkter bestående af flere
typer plast, sort plast og folie
er svære at genanvende

Kvalitet og volumen af
husholdningsplast
er for lav

Der mangler
teknologi til
oparbejdning af
svære fraktioner

Det er ikke en god
forretning at
oparbejde
husholdnings-
plast

Lave oliepriser gør
'ny' plast relativt
billig.

Produktionen er
ikke sat op til
genanvendt plast

Markedstrækket på
genanvendt plast
er for lavt.

Forsynings-
sikkerhed og
gennemsigtighed
på markedet

Plastics Strategy

Improve the economics and quality of plastics recycling

All plastic packaging will be **reusable or recyclable** (by 2030)

Boost the market for recycled plastics

Curb plastic waste and littering

Actions on **single-use plastics and microplastics**

Drive investments and innovation towards circular solutions

Strategic Research Innovation Agenda for Plastics (2018)

Harness global action

Support to **multilateral initiatives** on plastics

2030:

- Genanvendelse af plastemballager → 75-85 %; og 50 % af alt plastaffald.
- Genanvendelseskapaciteten i Europa øges markant; modsvares af reduktion i EU's eksport af ringe plastaffald.
- Et velfungerende marked for genanvendt plast, grundlagt på en solid industriel efterspørgsel.

Hvad foreslår EU bl.a. at de selv at de kan gøre?

Krav til design → plastemballage, der markedsføres i EU efter 2030, kan genbruges eller let genanvendes.

Produktkrav til f.eks. biler og elektriske produkter → øge mulighederne for at genanvende plastdele i produkterne.

Kvalitetsstandarder for sorteret plastaffald og for genanvendt plast → fremme industriens efterspørgsel efter genanvendt plast.

Udvikle metoder til at håndtere eller fjerne forurenende stoffer i plastaffald til genanvendelse.

Undersøgelse af mulighederne for at **forbyde/begrænse anvendelsen af mikroplast** i maling, vaskemidler og kosmetik samt overveje **krav til dæks holdbarhed**.

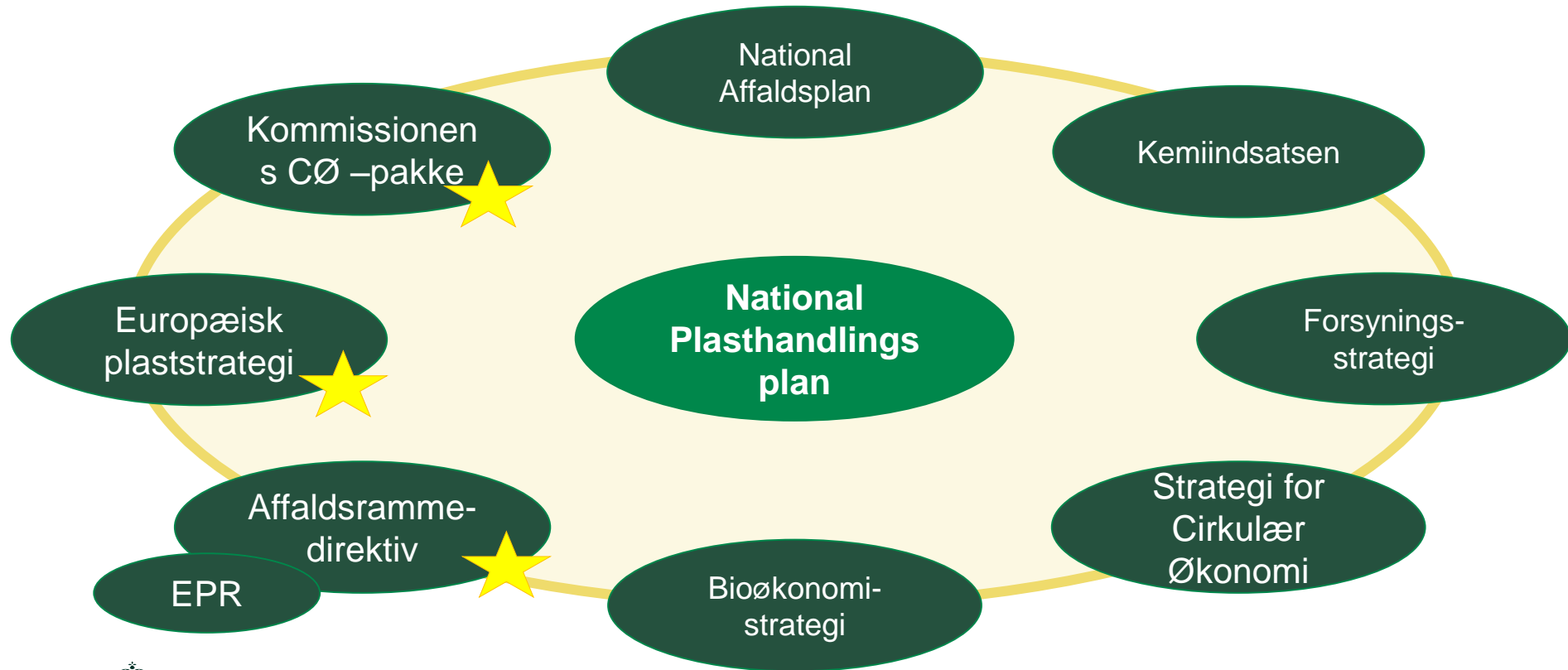

Hvad foreslår EU bl.a. at medlemsstaterne kan gøre?

- Offentlige indkøb: efterspørge produkter, hvor plasten kan genanvendes eller med højt indhold af genanvendt plast.
- Økonomiske styringsmidler (f.eks. afgifter): Belønne anvendelse af genanvendt plast og favorisere genanvendelse frem for forbrænding af plastaffald.
- Udvidede producentansvarsordninger for relevante sektorer.
- Indføre eller udvide pantsystemer.
- Øget bevidsthed og koordineret indsats: undgå henkastning af plastaffald, specielt i kystområder.

Dansk plasthandlingsplan

**Strategi
for
cirkulær
økonomi**

**Plast-
hand-
lingsplan**

**Forsy-
nings-
strategi**

**Nye affalds-
direktiver**

**Ny
affaldsplan
(2020-26)**

**Input fra
interessenter**

Mindre affald

**Mere
genanvendelse**

**Bedre
genanvendelse**

Vi bygger videre på:

Hvor vi har lært at...

Samarbejde på tværs skal styrkes og dyrkes

Borgerne vil gerne sortere affald

Virksomhederne vil gerne CØ, men det skal gøres konkret

Vi skal have fokus på kvalitet

Kommunerne når 50 % målet!

Lær bl.a. mere i *Guide til viden fra Ressourcestrategien* -

<http://genanvend.mst.dk/projekter/projektbibliotek/2017/guide-til-viden-fra-ressourcestrategien/>

Cirkulær økonomi – bud på kommunens rolle

Borger:

Adfærd og (for)brug - Vi spejler os i de nære fællesskaber

- man skal opleve at 'de andre' gør det
- mulighederne skal være nemme og tilgængelige

Virksomheder:

Hvor er den cirkulære forretningsmodel? - Skræddersyede løsninger

- Den enes skrald – den andens guld, men kender man muligheden?
- Nye forretningsmodeller og deraf kunderelationer kræver tid og mod

Samarbejder
mellem:

Erhvervsfremme,
undervisning,
biblioteker, kunst
& kultur, off. inkøb,
affaldshåndtering

...

TAK

Spørgsmål, ideer og bidrag modtages gerne!

Mette Marie Nielsen
menie@mfvm.dk

